

[Poul Møller.]

de to universiteter i Reykjavik og København, som er interesseret i denne sag. Det er jo disse to universiteter, det drejer sig om, og ikke de to stater, og derfor burde forhandlingerne være ført imellem de to universiteter.

Det fører mig ind på sagens andet hovedpunkt, spørgsmålet om, hvorvidt videnskabelige samlinger bør holdes samlet eller bør deles. Hidtil har det været fastslået fra alle sider — det ser vi også i Nordisk Råd — at man bør tilstræbe at holde videnskabelige samlinger samlet, og vi har set under udvalgsbehandlingen, at dette synspunkt er blevet fremhævet af 500 danske videnskabsmænd. Vi har set, at de svenske forskere fremhæver synspunktet, og vi ved efter det besøg, vi har aflagt på instituttet — et besøg, som har gjort et stærkt indtryk på os — hvilket forskningscentrum det arnamagnæanske institut er blevet. Det er ikke et ligegyldigt institut, der her er skabt; det er blevet et centrum for forskningen af det oldnordiske sprog og for den oldnordiske historie.

Jeg tror derfor, at tingets medlemmer meget nøje skal overveje, om dette overalt anerkendte videnskabelige synspunkt dog ikke bør tilgodeses ved denne sags afgørelse, om det hele skal fejles til side til fordel for nationalpolitiske synspunkter, til fordel for følelsesmæssige synspunkter, om ikke man må sige, at når det drejer sig om videnskabelige genstande, der skal benyttes af forskerne, må forskernes synspunkter have nok så stor en betydning, som folkelige synspunkter har.

Man har sagt her ved sagens forelæggelse og ved første behandling, at nu kan man dække sig ind ved tekniske gengivelser; man har talt om mikrofilm; men det er fastslået over for udvalget og ikke blevet bestridt af udvalget, at mikrofilm ikke kan dække den videnskabelige forsknings behov i denne sag, det kan det aldeles ikke, og det fremgår yderligere af et af aktstykkerne, der følger som bilag med betænkningen,

hvorfor mikrofilm er aldeles utilstrækkeligt. Bedre er derimod fotokopier, men det er ikke nok for den egentlige videnskabelige forskning. Skal der finde udlevering sted, må der stilles midler til rådighed, måske betydelige midler, således at videnskabsmænd kan komme fra København til Reykjavik og omvendt for at kunne samle deres indtryk og for at kunne komme til selve originalhåndskrifterne.

Sagens fjerde hovedpunkt er, at der er indledt en meget betydelig publikationsvirksomhed på grundlag af denne samling, en publikationsvirksomhed, som må standses, når samlingen bliver delt. Forlagskontrakter om store værker, der har til opgave at udforske Nordens oldtid og popularisere det, vi ved om Nordens oldtid, vil herigenem blive brudt som følge af force majeure. Hele populariseringsarbejdet vil lide et betydeligt afbræk ved den udlevering, der her ønskes og her finder sted.

Jeg har fremhævet disse hovedpunkter og vil nu spørge: skal alt dette fejles til side ud fra disse såkaldte folkelige, nationalpolitiske hensyn? Skal vi her i tinget i striden mellem forskning og nationalisme gøre knæfald for nationalismen? Skal vi tilsidesætte testamentariske dispositioner til fordel for nationalisme? Skal vi risikere konsekvenser for andre videnskabelige samlinger og for samlinger af kunstgenstande, skal vi risikere disses splittelse til fordel for folkelig nationalfølelse?

Det burde, som jeg har sagt det før, være de to landes forskere og stiftelsens lovlige bestyrelse, der havde forhandlet om denne sag. Det burde være sket mellem videnskabsmænd i de to lande. Det burde ikke have været en politisk løsning, man tilsigtede, ikke en løsning, der påtvinges folketingets partier i hast og af disse igen skal påtvinges forskerne. Vi skal ikke tænke nationalistisk; i dette ting har man ret til at tage lige så meget hensyn til danske videnskabsmænds interesser, til nordisk forskning og til dansk ejendomsret som til islandsk nationalfølelse.